



NOTA INTEGRAAL PREVENTIEF GEZONDHEIDSBELEID

“SAMEN AAN DE SLAG VOOR EEN GEZONDER NOORDENVELD”

G E M E E N T E



N O O R D E N V E L D

Voorwoord

“Samen aan de slag voor een gezonder Noordenveld!”

Gezonder, fitter en langer leven dat willen we allemaal wel. We hebben er immers belang bij als we actief en fit zijn en kunnen meedoen in de samenleving. We streven er daarom naar een gezonde leefstijl gemakkelijker te maken. Voorkomen is nog steeds beter dan genezen en we willen dat preventie meer onderdeel van het leefpatroon van onze inwoners wordt. Daarbij hebben we oog voor (mogelijke) achterliggende oorzaken van ongezond gedrag; namelijk stress, armoede en eenzaamheid.

Met het uitvoeren van de Gezondheidsagenda doen we er alles aan om de gezondheid van Noordenvelders te verbeteren en chronische ziekten te voorkomen. We ondersteunen de kwetsbare inwoners bij het terugdringen van hun problemen met de gezondheid. We willen er voor zorgen dat iedereen mee telt en mee kan doen. Ook willen we met onze inzet toekomstige zorgkosten voorkomen.

Natuurlijk blijft en is gezondheid een verantwoordelijkheid van de inwoner zelf. De gemeente Noordenveld kijkt naar de mogelijkheden, veerkracht en eigen regie van mensen. Het gezondheidsbeleid is met nadruk een terrein waar de gemeente kan stimuleren en regisseren. De echte aanpak vindt plaats bij de maatschappelijke partners en uiteraard de inwoner zélf.

De gemeente maakt haar inwoners bewust van wat zij zelf kunnen doen aan hun gezondheid door kennis en informatie te delen en advies te geven. We willen inwoners verbinden aan goede initiatieven en ondersteunen daar waar nodig is. Wij willen (samen)werken vanuit de gedachte dat ieder mens het vermogen heeft om zich aan te passen.

Gemeenten hebben de wettelijke taak de gezondheid van alle inwoners te bevorderen en te beschermen. Deze taak is vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Onderdeel hiervan is een lokale gezondheidsnota waarin staat op welke manier de gemeente de gezondheid van haar inwoners wil stimuleren en hoe dat wordt uitgevoerd. Hiermee dragen we bij aan de gezondheid van onze inwoners, want:

“In 2030 heeft Noordenveld een levendige, vitale samenleving iedereen telt mee, doet mee en draagt bij”.

Wethouder Jeroen Westendorp



Samenvatting

Het opstellen van gezondheidsbeleid is een wettelijke verplichting voor iedere gemeente vanuit de Wet Publieke Gezondheid (WPG). Daarnaast biedt het lokaal gezondheidsbeleid de gemeente de mogelijkheid om actief te sturen op de gezondheid en welbevinden van haar inwoners. Afgelopen maanden is er gewerkt aan de preventieve gezondheidsnota Noordenveld.

Totstandkoming nota

Eerder verschenen koersnotities zoals de omgevingsvisie Noordenveld 2030, het meerjaren uitvoeringsprogramma 2018 - 2022 en de notitie 'Natuurlijk Samen Doen'. Deze notities geven richting bij het formuleren van deze nieuwe gezondheidsnota. Om de huidige gezondheidssituatie van de gemeente in beeld te brengen zijn er kwantitatieve en kwalitatieve gegevens verzameld. Kwantitatief op basis van resultaten van bestaande onderzoeken. Kwalitatieve gegevens door in gesprek te gaan met professionals, huisartsen, inwoners en GGD. Op basis van deze gegevens is er een analyse gemaakt van de ontwikkeling van de gezondheid van onze inwoners.

Daarnaast is er een rapportage gemaakt van het huidige aanbod van projecten gericht op preventieve gezondheid. Door het huidige overzicht in kaart te brengen wordt bekeken of het huidige aanbod van preventieve interventies afdoende is of dat er eventuele 'witte vlekken' zijn die aangevuld moeten worden. Deze rapportage is toegevoegd als bijlage 1.

Positieve visie op gezondheid

We vertrekken vanuit de gedachte dat ieder mens het vermogen heeft om zich aan te passen in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. Dit betekent dat we een positieve visie op gezondheid hanteren. We kijken naar de mogelijkheden, veerkracht en eigen regie van mensen.

Daarnaast kijken we met een brede blik naar het begrip gezondheid. Gezond zijn is meer dan alleen fysiek gezond zijn. Het gaat ook om mee te kunnen doen, welbevinden en kwaliteit van leven. De relatie met andere beleidsterreinen is daarmee groot zowel op sociaal-maatschappelijk (relatie met zorg, welzijn, participatie en opgroeien en opvoeden) als op fysiek-ruimtelijk gebied (leefbaarheid en de fysieke leefomgeving)

Wat verstaan we onder preventie?

Met de inzet van preventie willen we bereiken dat mensen gezond blijven door hun gezondheid te bevorderen en te beschermen. Ook willen we ziekten en complicaties van ziekten voorkomen of in een zo vroeg mogelijk stadium opsporen. Gemeenten en zorgverzekeraars zijn belangrijke partijen bij het organiseren van ondersteuning, hulp en zorg. Door samen te werken aan preventie, vroegsignalering en gezondheidsbevordering kan gezondheidswinst gerealiseerd worden en de inzet van duurdere vormen van zorg verminderd.

Ontwikkeling gezondheid inwoners Noordenveld

'Inwoners in Noord Drenthe zijn gelukkig, gezond en voelen zich veilig' kopt de Brede Welvaartsindicator in oktober 2017. Het resultaat van onderzoek dat aangeeft hoe mensen welvaart ervaren waarbij is gekeken naar inkomens, maar ook zaken als gezondheid, veiligheid en woongenot. In hoofdstuk 3 wordt beschreven hoe de gezondheid van de inwoners van Noordenveld zich ontwikkelt.

Enkele opvallende zaken die we in deze samenvatting willen benoemen zijn de volgende:

- Toename alcoholgebruik bij ouderen.
- HAVO/VWO scholieren drinken meer dan het Drentse gemiddelde.
- Het drugsgebruik is bij volwassenen hoger dan het Drentse gemiddelde.
- Toename eenzaamheid jongeren, volwassenen en ouderen.
- Toename jongeren die zich niet geestelijk in balans voelen.

Ambitie

De ambitie van het deze gezondheidsnota sluit aan bij onze omgevingsvisie en luidt als volgt:
“In 2030 heeft Noordenveld een levendige, vitale samenleving iedereen telt mee, doet mee en draagt bij”.

Vier speerpunten voor de komende jaren

In de nota hebben we vier speerpunten benoemd waar we de komende jaren extra aandacht voor hebben:

1. Middelengebruik

- Inzetten op een rookvrije generatie
- Inzetten op verantwoord alcoholgebruik
- Inzetten op het tegengaan van drugsgebruik

2. Meedoen je betrokken voelen, jezelf kunnen redden, in balans zijn (eigen regie)

- Meer inwoners in de gemeente Noordenveld die zich betrokken voelen bij hun naaste omgeving (ervaren voldoende eigen regie).
- Samen inzetten op voorkomen en tegengaan van vereenzaming/(kinder) armoede in de gemeente Noordenveld.

3. Psychische gezondheid

- Meer jongeren die zich geestelijk in balans voelen.
- Meer inwoners die zich gesteund voelen bij ingrijpende gebeurtenissen.

4. Overgewicht /voldoende bewegen

- Trend van toename gezond gewicht bij alle leeftijdsgroepen doorzetten.
- Het aantal inwoners van Noordenveld dat voldoende beweegt, conform de beweegnorm, blijft stijgen.

Uitvoeringsagenda

In de uitvoeringsagenda staan de nieuwe activiteiten omschreven die we per thema in willen gaan zetten om ervoor te zorgen dat in 2030 Noordenveld een levendige, vitale samenleving heeft. Iedereen telt mee, doet mee en draagt bij.

Het is inzichtelijk wat er gebeurt, met wie er samen wordt gewerkt, welke investering dit vraagt en wat het doel is van de activiteit. De doelstellingen zijn SMART geformuleerd zodat we op macro niveau kunnen meten of de ingezette activiteiten (micro niveau) effect hebben gehad op de lange termijn .

Eind 2021 zal er een voortgangsrapportage gemaakt worden waarin we beschrijven hoe ver we gevorderd zijn.

Inhoudsopgave

1.	Landelijke en lokale kaders.....	8
1.1.	Wet publieke gezondheid	8
1.2.	WMO en jeugdwet	9
1.3.	Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020 – 2023	9
1.4.	Nationaal Preventieakkoord	9
1.5.	Nationaal Sportakkoord / Sportbeleid Noordenveld	9
1.6.	Omgevingsvisie Noordenveld 2030	10
1.7.	Meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) 2018 – 2022	11
1.8.	Natuurlijk Samen Doen	11
1.9.	Armoedebeleid	12
1.10.	Project aan de slag met preventie in Drentse gemeenten	13
2.	Visie.....	14
2.1.	Positieve gezondheid	14
2.2.	Integraal gezondheidsbeleid	15
3.	Huidige gezondheidssituatie gemeente Noordenveld	17
3.1	Algemeen	17
3.2	Kwantitatieve gegevens en kwalitatieve gegevens	17
3.3	Uitgangspunten beleid / thema's	18
3.4	De hoofdthema's voor preventieve gezondheid	19
3.5	Rapportage van de huidige interventies	19
4.	Uitvoeringsagenda.....	28
4.1	Algemeen	28
4.2	Monitoring.....	28

1. Landelijke en lokale kaders

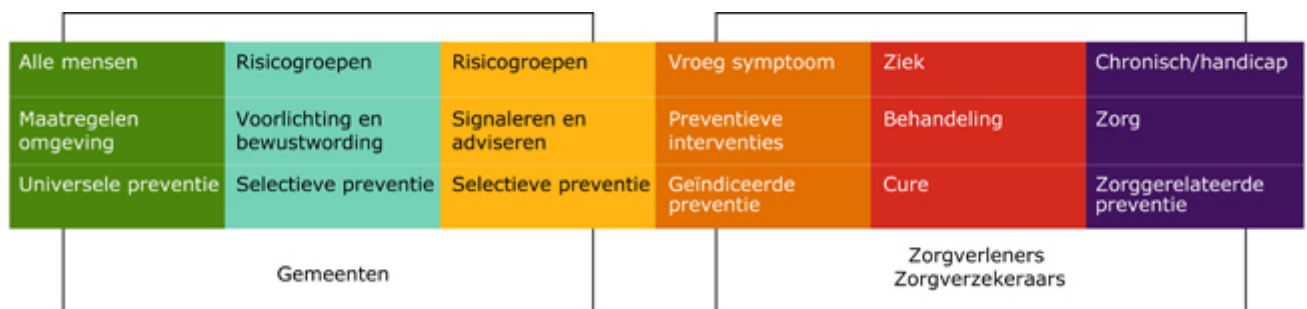
1.1. Wet publieke gezondheid

Gemeenten zijn op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) bestuurlijk verantwoordelijk voor de collectieve preventie (publieke of openbare gezondheidszorg) in hun gemeente. Zij hebben de taak de gezondheid van hun inwoners te beschermen en te bevorderen, ziekten te voorkomen en vroegtijdig op te sporen. Daarbij gaat het voor gemeenten vooral om:

- Collectieve preventie, die gericht is op de gehele bevolking (universele preventie).
- Preventie die gericht is op specifieke (risico) groepen.

De publieke gezondheidszorg vult daarmee de reguliere zorg en preventie aan. Preventie binnen de reguliere zorg is vastgelegd in de Zorgverzekeringswet en Wet langdurige zorg. Deze preventie is op het individu gericht en bestaat uit:

- Maatregelen om ziekte of verdere gezondheidsschade te voorkomen, gericht op mensen met beginnende gezondheidsklachten (geïndiceerde preventie)
- Maatregelen om verergering of complicaties van een ziekte te voorkomen, of om de zelfredzaamheid te ondersteunen (zorg gerelateerde preventie).



Verantwoordelijkheid gemeente

Vanuit de Wet publieke gezondheid zijn gemeenten primair (bestuurlijk) verantwoordelijk voor de volgende taken:

- Algemene bevorderingstaken (artikel 2).
Onder andere de afstemming van de publieke gezondheidszorg met de curatieve gezondheidszorg, epidemiologie, gezondheidsbevordering en medische milieukunde.
- Jeugdgezondheidszorg tot 19 jaar (artikel 5).
- Ouderen gezondheidszorg tot 19 jaar (artikel 5).
- Ouderengezondheidszorg vanaf 65 jaar (artikel 5a).
- Infectieziektebestrijding (artikel 6).

Uitvoering van de wet publieke gezondheid heeft de gemeente bij de GGD Drenthe neergelegd. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen.

Naast de Wet publieke gezondheid (Wpg), de Zorgverzekeringswet (Zvw), en de Wet langdurige zorg (Wlz) zijn er meerdere wetten waarin preventie een rol speelt, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en de jeugdwet. Deze vijf wetten hebben hun eigen regels en bieden verschillende mogelijkheden om te werken aan preventie.

1.2. WMO en jeugdwet

Sinds 1 januari 2015 is de gemeente ook verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de ondersteuning aan inwoners die zelf onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie in de samenleving. Dit is landelijk bekend onder de 'decentralisatie AWBZ' en wordt opgenomen in de nieuwe Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning (WMO 2015).

De WMO 2015 is ook van belang voor de Jeugdwet omdat jongvolwassenen die tot hun 18^e (of uiterlijk hun 23^e) levensjaar zorg hebben ontvangen op grond van de Jeugdwet na het bereiken van deze leeftijd ook goede zorg moeten kunnen blijven ontvangen op grond van de WMO. Tot 2017 was er een visienota WMO 'Voor elkaar en met elkaar'. Sinds 2017 zijn de kaders verwerkt en vastgelegd in de omgevingsvisie Noordenveld 2030.

In de Jeugdwet wordt de wettelijke basis gelegd voor de uitvoering van jeugdhulp in de breedste zin: van preventie tot aan gedwongen opname of jeugdreclassering en alles wat daar tussen in valt. Het doel van de Jeugdwet is een vereenvoudigd, efficiënter en effectiever stelsel, 'met het uiteindelijke doel het versterken van de eigen kracht van de jongere en van het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin en sociale omgeving. Tot 2016 was er een beleidsplan jeugd(hulp). Sinds 2017 zijn de kaders verwerkt en vastgelegd in de omgevingsvisie Noordenveld 2030.

1.3. Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020 – 2023

Conform de Wet publieke gezondheid (Wpg) brengt het kabinet één keer in de vier jaar een nota gezondheidsbeleid uit. Onderstaande uitgangspunten staan in de nota 2020 – 2023.

1. Gezondheid in de fysieke- en sociale leefomgeving
2. Gezondheidspotentieel benutten
3. Druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen
4. Vitaal ouder worden

1.4. Nationaal Preventieakkoord

In november 2018 is het nationaal preventieakkoord ondertekend. Met dit akkoord maken maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, patiëntenorganisaties, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, gemeenten, fondsen, sportverenigingen en -bonden en het kabinet samen een krachtig statement om een maatschappelijke beweging te starten die Nederland nog gezonder en vitaler maakt en die aansluit bij de energie in de samenleving. Het akkoord richt zich op het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. De belangrijkste ambities zijn te lezen in het Nationale Preventie akkoord.

1.5. Nationaal Sportakkoord / Sportbeleid Noordenveld

Nationaal Sportakkoord

Op 29 juni 2018 is landelijk het nationaal sportakkoord vastgesteld. Het doel van het sportakkoord is om de organisatie en financiën van de sport toekomstbestendig te maken.

Het Rijk wil ervoor zorgen dat mensen blijven sporten. Door aanbieders te versterken en kinderen weer meer en beter te laten bewegen. Door de sportaccommodaties aantrekkelijker en toegankelijker te maken en iedereen te betrekken bij sport. Dan kan de sport bijdragen aan een gezond Nederland en aan een samenleving die zich één voelt.

Sportbeleid Noordenveld

Sporten en bewegen draagt bij aan een gezonde leefstijl, sociale binding, leefbaarheid en zelfredzaamheid van mensen. Daarom zorgt de gemeente samen met (lokale) organisaties voor

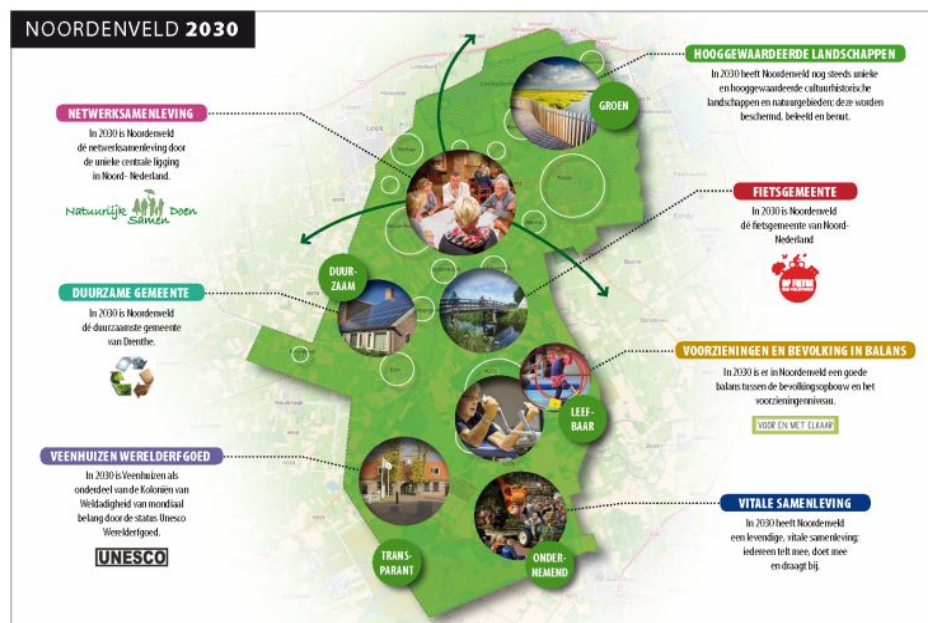
een gezonde leefomgeving die mensen uitnodigt en uitdaagt tot gezond gedrag: Samen met bijvoorbeeld sportverenigingen, sportcoaches en scholen zorgen we voor een aantrekkelijk, toegankelijk en duurzaam accommodatie- en activiteitsaanbod dat mensen verleidt in beweging te komen en te blijven. Om alle inwoners te kunnen laten profileren van de kracht van sport en bewegen willen we dat sport en bewegen voor iedere inwoner toegankelijk is. Noordenveld heeft een buitengebied dat uitdaagt om te bewegen.

1.6. Omgevingsvisie Noordenveld 2030

De Omgevingsvisie is een koers- en inspiratiedocument; een kompas voor investeringen in het ruimtelijk- en sociaal domein. In deze visie staat omschreven wat onze gemeente in het jaar 2030 uniek maakt op het sociale en fysieke domein. Deze visie is het uitgangspunt van onze ambities en beleid. De basis van deze visie zijn de 5 kernwaarden: leefbaar, groen, ondernemend, duurzaam en transparant. ‘Samen doen’ is hierbij het uitgangspunt. Hoewel gezondheid bij alle kernwaarden uiteraard een rol speelt, staat de visie over gezondheid omschreven in de kernwaarde “leefbaar”. Leefbaarheid staat voor alles wat het samen leven in Noordenveld prettig maakt.

Deze visie heeft zich vertaald in een aantal thema's voor de gemeente Noordenveld:

- Met elkaar dragen we zorg voor een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de positieve invloed op gezondheid zo groot mogelijk is
- Gezondheidsvoorzieningen zijn voor iedereen beschikbaar
- Alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 wordt tegengegaan en daarboven ontmoedigd



Figuur 1 Omgevingsvisie Noordenveld 2030

1.7. Meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) 2018 – 2022

De ambities uit het raadsakkoord 2018 - 2022 en coalitieakkoord 2018 – 2022 zijn opgenomen in het meerjaren uitvoeringsprogramma 2018 – 2022. In de MUP staan 37 ambities. Eén van deze ambities staat in het teken van preventieve gezondheid (ambitie 4). De volgende ambities zijn omschreven in het uitvoeringsprogramma:

Wat te doen vanuit coalitieakkoord / raadsakkoord

Integraal preventief gezondheidsbeleid wordt duidelijk in een gezamenlijke verkenning. Het omvat in elk geval de elementen: een gezonde leefstijl, bewegen, armoedebestrijding, en het 'tegengaan' van eenzaamheid en sociaal isolement'

Wat willen we bereiken de komende 4 jaar?

De gemeente Noordenveld streeft naar een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag. Gezondheidsvoorzieningen zijn voor iedereen (jong en oud) beschikbaar. Minder armoede en het tegengaan van eenzaamheid en sociaal isolement. Optimale dienstverlening voor onze inwoners die een zorgvraag hebben. (Tijdelijke) maatschappelijke ondersteuning en zorg waar nodig. Het gebruik van genotsmiddelen door jongeren onder de 18 tegengaan en boven de 18 jaar ontmoedigen.

1.8. Natuurlijk Samen Doen

In de notitie 'Natuurlijk Samen doen' staan de kaders ten aanzien van de maatschappelijke ondersteuning in Noordenveld. Inwoners die ideeën hebben over gewenste ondersteuning, benaderen de gemeente op eigen initiatief, of weten over het algemeen organisaties goed te vinden die hen ondersteunen. Maar er zijn ook inwoners voor wie dit moeilijker is. Om de groep 'kwetsbare' inwoners, die niet zelf stappen (kunnen) ondernemen, hierbij te helpen, heeft de gemeente Noordenveld de resultatenmatrix ontwikkeld. In deze matrix staan de afspraken die gemaakt zijn met professionals binnen het sociaal domein.

De medewerkers van de Toegang maken gebruik van de resultatenmatrix voor het bepalen van de zwaarte en intensiteit van de ondersteuning. In deze matrix staan 8 interventieniveaus van ondersteuning.

Interventieniveau 1,2 en 3 zijn gericht op preventie en laten zien welke preventieve interventies een gemeente inzet op het gebied van veiligheid, zelfredzaamheid, meedoen en gezondheid. Deze interventies zijn algemeen toegankelijk.

- Niveau 1: Algemene voorlichting
- Niveau 2: Gerichte training en voorlichting, groepsgericht
- Niveau 3: Kortdurende individuele training

In deze preventieve gezondheidsnota gaan we invulling geven aan de interventieniveaus 1 t/m 3.

Niveaus 4 tot en met 8 gaat over specialistische (dure) vormen van ondersteuning. Deze interventies staan niet in deze nota.

Projectplan algemene collectieve voorzieningen

WiN gaat de komende 3 jaar aan de slag met het 'Projectplan algemene collectieve voorzieningen' om er voor te zorgen dat er in de hele gemeente een netwerk aan voorzieningen beschikbaar komt voor de inwoners waar ze terecht kunnen voor lichte ondersteuning, ontmoeting en activiteiten die

aansluiten bij de wens en behoeften van onze inwoners. Voorzieningen als deze hebben ook een belangrijke preventieve functie.

Door te werken met deze matrix kunnen de toegangsmedewerkers beter sturen op resultaat. Met als doelstelling een vitale gemeente met gezonde inwoners en daarnaast de kosten van de zorg zo laag mogelijk te houden.

Preventie								
1	2	3	4	5	6	7	8	
algemene voorlichting	gerichte training en voorlichting	kortdurende individuele ondersteuning	ambulant generalistisch	ambulant specialistisch	ambulant Intensief specialistisch	daghulp	verblijf met bed	
GEZOND			GEZOND					
G1 begeleiding info GGD info huisarts info toegang	G1 beg.	G1 beg. zorgvrijwilliger schoolmaatsch. werker jongerencoach POH GGZ	G1 begeleiding gezondheid	G1 beg. gezondheid	G1 beg. gezondheid	G1 beg. gezondheid		
G1 behandeling info toegang info huisarts	G1 beh.	G1 beh. POH GGZ	G1 behandeling gezondheid	G1 beh. Gezondheid	G1 beh. gezondheid	G1 beh. gezondheid	G1 intramurale behandeling gezondheid	
G2 begeleiding info VNN info toegang	G2 beg. HALT info op school VNN info op school Way Out	G2 beg. jongerenwerker VNN	G2 WMO begeleiding verslaving	G2 WMO begeleiding verslaving	G2 beg. verslaving			

Figuur 2 Onderdeel resultatenmatrix gemeente Noordenveld

1.9. Armoedebeloid

Armoede en gezondheid vallen onder verschillende aandachtsgebieden maar hebben wel invloed op elkaar. Zeker wanneer armoede langer duurt, kan dit onder andere leiden tot sociale uitsluiting en gezondheidsproblemen. Als (langdurige) armoede 'meedoen' in weg staat zijn er diverse regelingen in de gemeente Noordenveld die ervoor zorgen dat iedereen met een laag inkomen mee kan doen. Het beleid van de gemeente Noordenveld richt zich op het dempen van de gevolgen van armoede, vooral bij opgroeiende kinderen. Maar de gemeente richt zich ook op preventie van problematische schulden- en armoede situaties van inwoners. In ons huidige armoede beleid staan diverse preventieve beleidsmaatregelen. Voorbeelden hiervan zijn: GO Noordenveld, schulddienstverlening in eigen beheer, integrale aanpak omgekeerde toets, voorzieningenwijzer. Met de voorzieningenwijzer willen we verder preventief gaan inzetten op het voorkomen van problematische schulden- en armoedesituaties. In juli 2019 is er een evaluatie geschreven van het huidige armoedebeloid van de gemeente Noordenveld. De conclusie is dat inwoners, en dan vooral kinderen en jongeren, in een armoedesituatie onze warme aandacht hebben. Op dit moment zijn er voldoende activiteiten/ interventies beschikbaar maar de ingeslagen weg zal versterkt moeten worden.

1.10. Project aan de slag met preventie in Drentse gemeenten

In Drenthe kampen inwoners, meer dan gemiddeld in Nederland, met gezondheidsrisico's- en problemen. Drenten roken meer, drinken vaker alcohol en hebben meer last van overgewicht. Bovendien zijn er grote gezondheidsverschillen en is er sprake van vergrijzing. Dit is de reden voor de Drentse gemeenten om stevig in te zetten op een integrale aanpak van preventie gericht op de gezondheid van hun inwoners. Hierbij wordt samengewerkt met de GGD Drenthe, SportDrenthe, CMO STAMM, de Werkplaats Sociaal Domein Noord en de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Noord-Nederland. De 12 Drentse gemeenten hebben gezamenlijk met de GGD een subsidie ontvangen van ZonMw voor de uitvoering van dit project.

Het doel van het project is om de lokale situatie en preventieaanpak in kaart te brengen en een plan van aanpak te maken voor het versterken van het preventieve integrale gezondheidsbeleid. Een onderdeel van dit project is het ontwikkelen van een Drentse preventieagenda.

In de eerste fase van het project brengt het samenwerkingsverband de lokale gezondheidssituatie en de huidige preventieaanpak samen met professionals en andere stakeholders in kaart via gezondheidsprofielen. Voor de totstandkoming van deze gezondheidsnota is gebruik gemaakt van deze resultaten.

In de tweede fase van het project wordt uitvoering gegeven aan deze uitvoeringsagenda. Het samenwerkingsverband zet binnen het project sterk in op het uitwisselen van kennis en ervaringen en samen leren.

Drents Zorglandschap

Het Drentse Zorglandschap is een samenwerking tussen 12 Drentse gemeenten, zorgverzekeraar Zilveren Kruis en de provincie Drenthe. Gemeenten en verzekeraars hebben beide een eigen verantwoordelijkheid en wettelijke verplichting voor ondersteuning en zorg aan inwoners. Op Drents niveau maken we afspraken met elkaar hoe we gezamenlijk preventief goede zorg en ondersteuning kunnen bieden aan onze inwoners. Bijvoorbeeld: leefstijlinterventies.

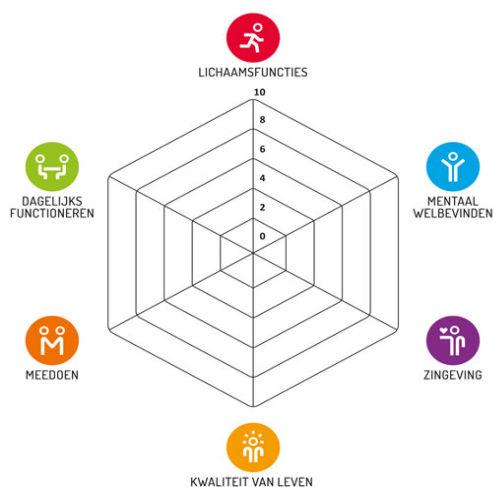
2. Visie

2.1. Positieve gezondheid

Het 'oude' gezondheidsbeeld was met name gericht op het ziek zijn van personen; je bent gezond als je maar niet ziek bent. Machteld Huber introduceerde het concept van positieve gezondheid in Nederland in 2012. In dit concept wordt gezondheid niet meer gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte, maar als "Het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven." In deze visie is gezondheid niet langer meer strikt het domein van de zorgprofessionals, maar van ons allemaal. Het gaat om het vermogen met veranderende omstandigheden om te kunnen gaan. Huber onderscheidt in haar concept zes gezondheidsdimensies om het "gezondheidswelzijn" te meten:

DAGELIJKS FUNCTIONEREN	SOCIAAL MAATSCHAPPELIJK PARTICIPEREN/MEEDOEN
Basis algemene dagelijkse levensverrichtingen (adl)	Betekenisvolle relaties
Instrumentele adl	Sociale contacten
Werkvermogen	Betekenisvol werk
Gezondheidsvaardigheden	Geaccepteerd worden
	Maatschappelijke betrokkenheid
KWALITEIT VAN HET LEVEN	LICHAAMSFUNCTIES KWALITEIT VAN HET LEVEN
Geluk beleven	Medische feiten
Lekker in je vel zitten	Klachten en pijn
Ervaren gezondheid	Medische waarnemingen
Levenslust balans	Energie
Genieten	Fysiek functioneren
ZINGEVING	MENTAAL WELBEVINDEN
Doelen	Cognitief functioneren
Idealen nastreven	Emotionele toestand
Toekomstperspectief	Eigenwaarde
Acceptatie	Gevoel controle te hebben

De mate van positieve gezondheid wordt zichtbaar gemaakt in het spinnenwebdiagram. Dit is een gespreksinstrument, waarbij het belangrijk is om te kijken naar de bijbehorende motivatie van de mensen.



Figuur 3 Het spinnenwebdiagram, bron: www.mijnpositievegezondheid.nl

Het spinnenweb werkt integrerend en ontschottend, zorg en welzijn zitten er beide in. Het helpt mensen een oordeel te geven over hun eigen situatie, met een cijfers voor elke dimensie. Zo ontstaat een 'gezondheidsoppervlak', dat mensen vervolgens kunnen proberen te vergroten. Gezondheid is hierbij meer dan afwezigheid van ziekte. Het vraagt om een gedragsverandering van de inwoners. Inwoners moeten zich bewust zijn van hun mogelijkheden in plaats van beperkingen.

Iedereen die zorg of ondersteuning nodig heeft moet die ontvangen. Daar hebben we een zorgstructuur voor ingericht. Het gezondheidsbeleid richt zich op het stimuleren van een gezonde leefstijl en preventie van aan leefstijl gerelateerde ziekten. Ook als je veel zorg gebruikt binnen een bepaalde gezondheidsdimensie kun je worden aangesproken op de andere aspecten van gezondheid. Het ervaren van gezondheid gaat hiermee om het beleven van het totale gezondheidsbeeld op alle dimensies.

Vanuit deze visie willen we meer aandacht vragen voor preventieve activiteiten. Door op tijd te werken aan een goede gezondheid wordt voorkomen dat inwoners in zorg terecht komen. Als inwoners geen zorg nodig hebben zijn ze langer of beter in staat een bijdrage te leveren aan de samenleving. Inwoners zijn zelf verantwoordelijk voor een gezonde leefstijl, hebben daarin eigen regie over het welbevinden en zijn omgeving. Er zijn veel ideeën, wensen en behoeftes daarin, en daarom is de gemeente voortdurend met inwoners hierover in gesprek.

De gemeente heeft hierin een faciliterende rol, maar is ook partner van alle andere actoren die bezig zijn met de gezondheid en leefstijl van inwoners. Het brede maatschappelijke veld van eerstelijns zorgverleners, het verenigingsleven tot het onderwijs maakt deel uit van dit systeem. Het gezamenlijk uitdragen van de boodschap positieve gezondheid maakt het effect sterker en draagt bij aan een breder bewustzijn van de vooroordelen die een gezonde leefstijl met zich meebrengt.

2.2. Integraal gezondheidsbeleid

Lokaal gezondheidsbeleid is breder dan alleen volksgezondheid. Allerlei factoren en diverse beleidsterreinen beïnvloeden de gezondheid van mensen. Voorbeelden hiervan zijn: De fysieke leefomgeving, financiële situatie (armoedebestrijding), jeugd- en jongerenbeleid, sportbeleid, veiligheidsbeleid, toezicht en handhaving, de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), milieubeleid. Allemaal zaken die direct of indirect raken aan het gezondheidsbeleid. Door binnen deze beleidsvelden meer integraal aan gezondheid te werken, wordt het effect van de aanpak versterkt.

De gemeente heeft hierin een regierol.

Voorbeelden van hoe de gemeente invloed kan uitoefenen op de (beleefde) gezondheid van de inwoners zijn:

Participatie:

Leggen van dwarsverbanden tussen domeinen WMO / onderwijs, jeugdzorg en werk en inkomen, maar ook tussen het ruimtelijk domein en cultuur; versterken armoedebestrijding; versterken eigen kracht en regie inwoners; motiveren jeugd ter voorkoming van schooluitval en om te sporten.

Preventie en zorg:

Goede preventie en zorg is een randvoorwaarde voor gezondheid. Zorg moet toegankelijk zijn en welzijn en zorg werken in de gemeente goed samen.

Gedrag en vaardigheden:

Stimuleren van duidelijke informatie over zorg; aandacht en actie ten aanzien van laaggeletterdheid en digitale vaardigheden.

Fysieke omgeving:

Gezond voedingsaanbod bij kinderopvang, scholen en sportkantines, rookvrije scholen, beweegvriendelijke en gezonde woonomgeving, veilig- en toegankelijkheid, koppelen van de functies bewegen en ontmoeten.

Sociale omgeving:

Inzetten op bestrijding van eenzaamheid, ondersteuning.

3. Huidige gezondheidssituatie gemeente Noordenveld

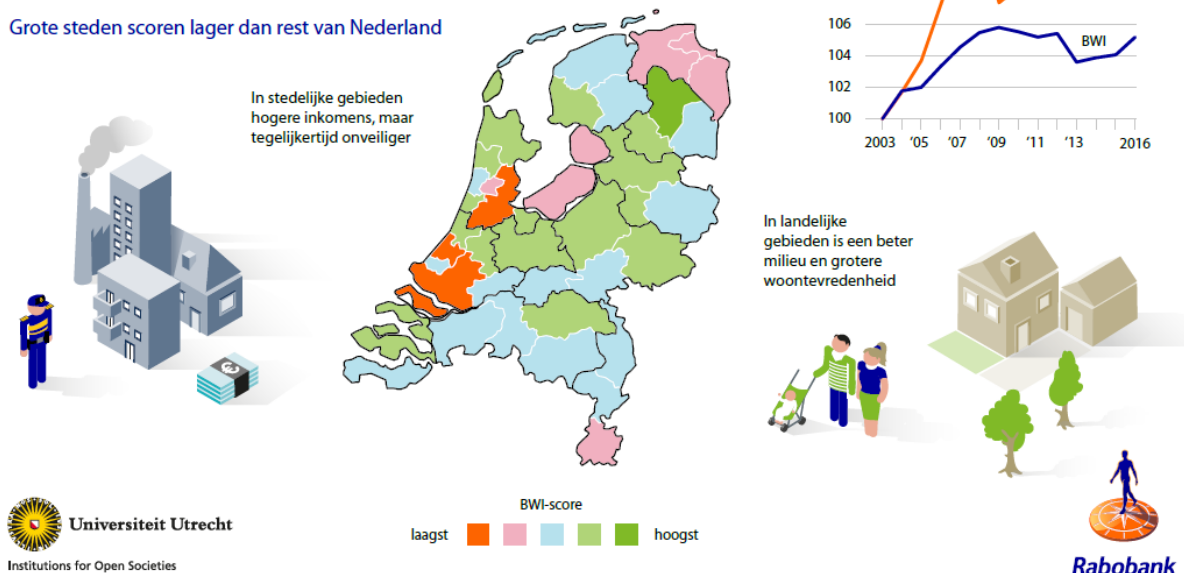
3.1 Algemeen

'Inwoners in Noord Drenthe zijn gelukkig, gezond en voelen zich veilig' kopt de Brede Welvaartsindicator in oktober 2017. Het resultaat van onderzoek dat aangeeft hoe mensen welvaart ervaren waarbij is gekeken naar meerdere factoren die het welzijn bepalen, zoals baanzekerheid, onderwijs, gezondheid, milieu, veiligheid en geluk.

Regionale verschillen in brede welvaart zijn groot

Brede welvaart is meer dan alleen economische groei. De Universiteit Utrecht en Rabobank presenteren daarom de Brede Welvaartsindicator (BWI). De BWI meet alle aspecten van welzijn in 11 dimensies zoals milieu, veiligheid en wonen.

Grote steden scoren lager dan rest van Nederland



3.2 Kwantitatieve gegevens en kwalitatieve gegevens

Kwantitatieve gegevens

Eén van de wettelijke taken van de GGD is het monitoren van de gezondheidssituatie binnen de verschillende gemeenten en het uitbrengen van advies daarover. Periodiek worden er diverse onderzoeken uitgevoerd onder jongeren, volwassenen en ouderen. Deze onderzoeken bieden belangrijke informatie over de gezondheidssituatie van de inwoners van Noordenveld.

Deze kwantitatieve gegevens gebruiken we als prestatie indicatoren om het effect van de ingezette interventies te meten. Voor verdere uitleg zie hoofdstuk 4.2 'Monitoring'.

Voor het project 'Aan de slag met preventie in Drenthe' heeft de GGD in 2019 wijkgezondheidsprofielen gemaakt van de gemeente Noordenveld. Het betreft een kwantitatief onderzoek, op basis van een aantal indicatoren ('dataset'). In deze gezondheidsprofielen zijn de kenmerken van een wijk te zien. In een overzicht wordt de 'gezondheid' van een wijk weergegeven, waarbij de wijk vergeleken kan worden met het totale gemiddelde van de gemeente. Dit geeft een cijfermatig beeld van de gezondheid in alle wijken. De GGD heeft 5 gezondheidsprofielen gemaakt:

1. Peize
2. Roden Noord
3. Roden Zuid
4. Norg
5. Omliggende dorpen Norg

(zie rapportage 'Gezondheid in de wijk' bijlage 6.2)

Kwalitatieve gegevens

Naast de kwantitatieve gegevens is de 'ervaren gezondheid' van inwoners uiteraard van belang, de zogenaamde kwalitatieve gegevens. Daarvoor worden de gegevens gebruikt die zijn opgehaald ten behoeve van de eerdergenoemde beleidsdocumenten (bijvoorbeeld omgevingsvisie), en hebben er dialoogtafels plaatsgevonden met professionals uit het veld, huisartsen, GGD en de gemeente. Naast deze dialoogtafels zijn we ook in gesprek gegaan met onze inwoners en raadsleden. De uitkomsten van deze gegevens zijn samengevoegd in het 'Werkdocument voor het realiseren van de uitvoeringsagenda preventieve gezondheid' (zie bijlage 6.3).

De resultaten van de kwantitatieve en kwalitatieve gegevens geeft voor Noordenveld geen grote nieuwe inzichten. Noordenveld scoort ten opzichte van andere gemeenten in Drenthe goed. Toch zijn er zeker een aantal aandachtspunten (zie hoofdstuk 3.4 hoofdthema's preventieve gezondheid).

3.3 Uitgangspunten beleid / thema's

De volgende uitgangspunten voor het gezondheidsbeleid zijn geformuleerd:

1. Preventie die leidt tot een betere gezondheid van de inwoners.
2. Positieve gezondheid.
We benaderen gezondheid door uit te gaan van het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren.
3. Gezonde leefomgeving stimuleren.
De nieuwe omgevingswet vraagt om een pro actieve rol van de gemeente bij de inrichting van de openbare ruimte waarbij meer rekening wordt gehouden met gezondheid.
4. Integrale samenwerking op gezondheidsbevordering.
Er moet effectief samengewerkt worden met de inwoners en alle betrokken maatschappelijke partners om aan te sluiten op de behoeften uit de samenleving.
5. Voortbouwen op effectieve programma's; vanuit het gezondheidsbeleid lopen al verschillende programma's en acties door verschillende partijen. De programma's die zich hierin effectief hebben getoond zullen voortgezet worden.

3.4 De hoofdthema's voor preventieve gezondheid

Op basis van de landelijke- en gemeentelijke kaders, gezondheidsgegevens, gesprekken met professionals, inwoners en de visie op positieve gezondheid is er een keus gemaakt voor de onderstaande 4 hoofdthema's:

Vier thema's

1. Middelengebruik

Druggebruik bij jongeren en volwassenen, toenemend alcoholgebruik bij ouderen, (preventief) alcoholgebruik bij jongeren.

2. Mee doen je betrokken voelen, jezelf kunnen redden, in balans zijn (eigen regie)

Toename eenzaamheid bij ouderen en jongeren door armoede, isolement en digitale online wereld.

3. Psychische gezondheid

Toename jongeren die zich niet geestelijk in balans voelen (HAVO/VWO))
Toename vechtscheidingen

4. Overgewicht /voldoende bewegen

3.5 Rapportage van de huidige interventies

De komende vier jaar, gaan we extra inzetten op deze 4 thema's, omdat we hiermee de grootste gezondheidswinst kunnen behalen. Voordat we aan de slag gaan met nieuwe interventies gericht op deze thema's hebben we een inventarisatie gemaakt van het huidige preventieve aanbod van projecten / activiteiten. Een analyse van het huidige aanbod is gemaakt om te kijken of het huidige aanbod afdoende is of dat er eventuele 'witte vlekken' zijn die aangevuld moeten worden. Deze rapportage is als bijlage 6.1 toegevoegd. Gedurende de looptijd van deze nota gaan we analyseren of de huidige interventies voldoende aansluiten bij de behoefte van de inwoners.

In dit hoofdstuk worden de 4 gekozen thema's verder uitgewerkt. Per thema wordt er een samenvatting gegeven van:

1. De situatie gemeente Noordenveld / prestatie indicatoren
2. Ambitie gemeente Noordenveld
3. Huidige interventies in Noordenveld
4. Witte vlekken huidige aanbod van interventies

Deze overzichten dienen als de basis voor het uitwerken van de thema's in de uitvoeringsagenda.

Thema 1: Middelengebruik

SITUATIE GEMEENTE NOORDENVELD

Prestatie indicatoren:

		LWO	HAVO / VWO	19-64 jaar	> 64 jaar
Roken	Noordenveld	6,8%	0,6%	24%	11%
	Drenthe	6,2%	1,3%	27%	11%
Alcohol gebruik	Noordenveld	17,3%	12,7%	6%	7%
	Drenthe	22,5%	11,4%	9%	4%
Drugs Gebruik*	Noordenveld	1,5%	< 0,1%	5%	
	Drenthe	1,4%	0,3%	4%	

Uit de cijfers van 2016 komt naar voren dat ouderen in Noordenveld fors meer drinken dan het Drentse gemiddelde. HAVO/ VWO-scholieren drinken meer dan het Drentse gemiddelde. Het drugsgebruik onder jeugd en volwassenen is vergelijkbaar met het Drentse gemiddelde. De raad vraagt aandacht voor het terugbrengen van het drugsgebruik door jongeren en het terugdringen van de overlast. De overige cijfers zijn vergelijkbaar of lager dan het Drentse gemiddelde.

**Tot 18 jaar spreken we bij ieder alcoholgebruik van schadelijk alcoholgebruik (NIX 18), vanaf 19 jaar minimaal 1x per week meer dan 6 glazen alcohol en / of minimaal 4 dagen per week alcoholconsumptie.*

**Percentages zijn van 2013. In 2016 is niet naar het drugsgebruik gevraagd.*

AMBITIE GEMEENTE NOORDENVELD

INZETTEN OP EEN ROOKVRIJE GENERATIE
INZETTEN OP VERANTWOORD ALCOHOLGEBRUIK
INZETTEN OP HET TEGENGAAN VAN DRUGSGEBRUIK

Doelstelling:

1. Afname van 10% van de jongeren en ouderen die roken in 2024.
2. Afname van 10% van het alcoholgebruik bij jongeren in 2024.
3. Afname van het drugsgebruik met 10%.
4. Bewustwording alcoholgebruik bij volwassenen / ouderen.

HUIDIGE INTERVENTIES IN NOORDENVELD

De huidige interventies focussen zich met name op de volgende aspecten van middelengebruik:

1. Bewustwording bij jongeren.
2. Eigen effectiviteit van jongeren.

WITTE VLEKKEN HUIDIGE AANBOD VAN INTERVENTIES

Sociale omgeving (sociale norm) van jongeren en vooral ouders van jongeren.

Verbinding met inzet vanuit fysieke omgeving, regelgeving en handhaving (bijvoorbeeld rookvrij).

Inzetten op beschermende factoren: sport / culturele activiteiten en ouderbetrokkenheid.

Interventies voor volwassenen en ouderen op alle pijlers.

Drugspreventie, nieuwe interventie starten voor leerlingen VO1 en VO2.

Thema 2 Meedoen je betrokken voelen, jezelf kunnen redden in balans zijn (eigen regie)

SITUATIE GEMEENTE NOORDENVELD

Prestatie indicatoren:

Eenzaamheid Noordenveld	19 -64 jaar		> 64 jaar	
	2013	2016	2013	2016
Matig eenzaam	26%	31%	30%	31%
Sterk tot zeer sterk eenzaam	8%	7%	5%	7%

Ervaart onvoldoende regie	19 -64 jaar		> 64 jaar	
	2016		2016	
Noordenveld	5%		11%	
Drenthe	7%		14%	

Aantal huishoudens met een laag inkomen	2016
Noordenveld	5,8%
Landelijk	8,2%

Er is sprake van een toename van eenzaamheid onder volwassenen en ouderen. Landelijk gezien is er ook sprake van toename van eenzaamheid onder jongeren. In het najaar van 2019 vindt een nieuw jeugd-onderzoek plaats in de gemeente Noordenveld.

Langdurige armoede kan 'meedoen' in de weg gaan staan. Daarom zetten we ook in om het aantal huishoudens dat leeft in armoede te verlagen.

AMBITIE

**MEER INWONERS IN DE GEMEENTE NOORDENVELD DIE ZICH BETROKKEN VOELEN BIJ HUN
NAASTE OMGEVING (ervaren voldoende eigen regie)
SAMEN INZETTEN OP VOORKOMEN EN TEGENGAAN VAN VEREENZAMING/(KINDER) ARMOEDE IN DE
GEMEENTE NOORDENVELD**

Doelstelling:

1. 10% afname van het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt.
2. 10% afname van het aantal inwoners dat onvoldoende regie ervaart.
3. Daling van het aantal huishoudens dat leeft in armoede met 10%.

HUIDIGE INTERVENTIES IN NOORDENVELD

De huidige interventie focussen zich met name op praktische ondersteuning. Ontmoetingsmogelijkheden en vinden van bezigheden en afleiding.

WITTE VLEKKEN HUIDIGE AANBOD VAN INTERVENTIES

Interventies die zich richten op sociale vaardigheden.
Interventies die zich richten op verminderen negatieve gedachten.
Interventies die zich richten op helpen van vinden van sociaal gewaardeerde rol.
Veel voorzieningen zijn niet bekend bij de inwoner en professional.

Thema 3 Psychische gezondheid

SITUATIE GEMEENTE NOORDENVELD

Prestatie indicatoren:

		Klas 2	VO	19 - 64 jaar	> 64 jaar
		LWO VMBO	HAVO, VWO		
Indicatie voor psychosociale problematiek	Noordenveld	18%	22%		
	Drenthe	19%	13%		
Risico op psychische gezondheid	Noordenveld			9%	11%
	Drenthe			14%	14%
Risico op een angststoornis of depressie	Noordenveld			24%	29%
	Drenthe			34%	33%
Ervaren van onvoldoende regie over eigen leven	Noordenveld			5%	11%
	Drenthe			7%	14%

Uit de cijfers (2014 -2017) komt naar voren dat HAVO/VWO leerlingen in Noordenveld vaker een indicatie hebben voor psychosociale problematiek in vergelijking met die in geheel Drenthe.

Volwassenen en ouderen in Noordenveld schetsen juist een gunstiger beeld ten aanzien van psychosociale gezondheid. Voor zowel volwassenen als ouderen is het percentage met een risico op psychosociale gezondheid of op een angststoornis of depressie lager in Noordenveld. Ook ervaren minder volwassenen en ouderen in de gemeente onvoldoende regie over het eigen leven.

Cijfers van de Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2016 lieten zien dat inwoners van Drenthe minder psychosociale problemen ervaren in vergelijking met landelijke cijfers.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) vraagt om meer in te zetten op ondersteuning bij (v) echtscheidingen.

AMBITIE

MEER JONGEREN DIE ZICH GEESTELIJK IN BALANS VOELEN

MEER JONGEREN DIE ZICH GESTEUND VOEL BIJ INGRIJPENDE GEBEURTENISSEN

Doelstelling:

1. Daling van het aantal indicaties voor psychosociale problematiek met 2%.
2. Daling van het aantal inwoners met een risico op psychische gezondheid met 2%.
3. Daling van het aantal inwoners met een risico op een angststoornis of depressie met 2%.
4. Daling van het aantal inwoners die onvoldoende regie ervaren 2%.
5. Daling van het aantal kinderen die grote problemen ervaren door een (v) echtscheiding.

HUIDIGE INTERVENTIES IN NOORDENVELD

Bij de huidige interventies is er aandacht voor veerkracht en weerbaarheid vergroten.

WITTE VLEKKEN HUIDIGE AANBOD VAN INTERVENTIES

Taboe doorbreken op psychische klachten.

Normaliseren van het beeld dat het altijd goed met je moet gaan niets 'mis mag gaan'.

Leren omgaan met uitdagingen / tegenslagen in het leven.

Thema 4 Overgewicht / voldoende bewegen

SITUATIE GEMEENTE NOORDENVELD

Prestatie indicatoren:

BMI rapportage 2017-2018		Ondergewicht	Overgewicht
Groep 2	Noordenveld	5%	13%
	Drenthe	8%	10%
Groep 7	Noordenveld	6%	11%
	Drenthe	7%	14%
Klas 2 VO	Noordenveld	5%	9%
	Drenthe	8%	14%

BMI rapportage volwassenen 2016	BMI 25 - 30	BMI > 30
Noordenveld	36%	12%
Drenthe	35%	15%

BMI rapportage ouderen 2016	BMI 25 -30	BMI >30
Noordenveld	43%	14%
Drenthe	43%	18%

Trend van toename van gezond gewicht bij alle jeugdigen. Bij volwassenen en ouderen is er een trend van toename van overgewicht en obesitas.

AMBITIE

*TREND VAN TOENAME GEZOND GEWICHT BIJ ALLE LEEFTIJDGROEPEN DOORZETTEN
HET AANTAL INWONERS VAN NOORDENVELD DAT VOLDOENDE BEWEEGT, conform de beweegnorm,
BLIJFT STIJGEN*

Doelstelling:

1. Het percentage jongeren met overgewicht in groep 2, groep 7 en klas 2 van de middelbare school neemt af met 3%.
2. Het percentage jongeren met ondergewicht in groep 2, groep 7 en klas 2 van de middelbare school neemt af met 3%.
3. Het percentage volwassenen en ouderen met overgewicht neemt af met 3%.
4. Het percentage volwassenen en ouderen met obesitas neemt af met 2%.
5. 75% van de inwoners beweegt volgens de Nederlandse beweegnorm.

HUIDIGE INTERVENTIES IN NOORDENVELD

De huidige interventies focussen zich met name op het uitvoeren van het gedrag.

WITTE VLEKKEN HUIDIGE AANBOD VAN INTERVENTIES

Meer aandacht voor fysieke omgeving.

Aandacht voor gezonde leefstijl en vitaliteit.

Zijn huidige leefstijlprogramma's in lijn met landelijke standaard voor ketenaanpak overgewicht.

4. Uitvoeringsagenda

4.1 Algemeen

De ontwikkeling van de gezondheid van de inwoners van Noordenveld is redelijk goed te noemen. Tegelijkertijd vragen een aantal thema's extra aandacht om in te zetten op preventie om gezondheidswinst bij onze inwoners te realiseren en hun levenskwaliteit te behouden en te verhogen. We weten dat bewustwording en het aanleren van gezonde gewoontes niet van de een op de andere dag bereikt worden. Effecten van interventies en programma's worden pas na een aantal jaren zichtbaar.

In de uitvoeringsagenda staan 'evidence based' interventies. Dit zijn interventies waarvan de effectieve werking wetenschappelijk is aangetoond. Deze 'evidence based' interventies hebben de voorkeur vanwege de verwachting dat wanneer deze elders effectief gewerkt hebben, dit effect ook lokaal verwacht mag worden. Soms wordt er ook gekozen voor maatwerk wat past bij de huidige lokale situatie.

In de uitvoeringsagenda staan de nieuwe activiteiten omschreven die we per thema uit willen gaan voeren in de komende periode. De uitvoeringsagenda is in samenwerking met de professionals geschreven. In het uitvoeringsplan staat per thema de onderstaande onderwerpen omschreven:

1. Doelstelling
2. Doelgroep
3. Activiteit / interventie
4. Resultaat
5. Stakeholder
6. Tijdspad
7. Financiën per jaar

4.2 Monitoring

Om de resultaten van de ingezette interventies te meten maken we gebruik van prestatie indicatoren. Deze indicatoren geven inzicht in de resultaten per thema en laten zien in hoeverre bepaalde doelstellingen bereikt worden.

De structurele gezondheidsmonitor van de GGD en de JGZ – screening van de GGD gebruiken we als meetmomenten. Deze onderzoeken vinden vierjaarlijks plaats. De eerstvolgende gegevens van de gezondheidsmonitor jeugd zijn rond de zomer van 2020 beschikbaar. De eerstvolgende gegevens ten aanzien van volwassenen en ouderen zijn rond de zomer van 2021 beschikbaar.

Eind 2021 willen we via een voortgangsrapportage beschrijven hoe ver we zijn gevorderd. Het uitvoeringsplan is dynamisch: deels bestaat het uit reeds bestaande activiteiten en deels uit nieuwe activiteiten, gericht op de 4 thema's.

Uitvoeringsagenda preventieve gezondheid						
Thema 1 Middelengebruik						
Ambitie gemeente Noordenveld Inzetten op een rookvrije generatie Inzetten op verantwoord alcoholgebruik Inzetten op het tegengaan van drugsgebruik						
Doelstelling	Doelgroep	Activiteit / interventie	Resultaat	Stakeholder	Tijdpad	Financiën jaarlijks
Doelstelling 1: Afname van 10% van de jongeren en ouderen die roken in 2024.	Jongeren Volwassenen Ouderen	Alle openbare ruimtes en bijbehorende terreinen rookvrij maken.	Rookvrije generatie. Alle openbare ruimtes en bijbehorende terreinen zijn rookvrij.	Gemeente Noordenveld WIN	landelijk: 2020 schoolpleinen, kinderopvang kinderboerderij 2025 speeltuinen, zorginstellingen sportterreinen lokaal: 2020 sportterreinen en gemeente rookvrij	€ 2.500
Doelstelling 2: Afname van 10% van het alcoholgebruik bij jongeren in 2024.	Ouders van jongeren Jongeren	Integrale aanpak van het IJslands preventiemodel. Bestaat uit: * campagne IkPas * campagne NIX 18	NIX 18 1. bewustwording bij jongeren en ouders. 2. ouderbetrokkenheid	WIN De Toegang VNN	2020 - 2024	€ 10.000
		Sportverenigingen maken afspraken over alcohol				
Doelstelling 3: Afname van het drugsgebruik met 10%.	Jongeren	Integrale aanpak op basis van het IJslands preventiemodel. Bestaat uit: * campagne NIX 18 * aandacht voor positief gedrag (bijv. sport en cultuur en talentontwikkeling)	NIX 18 1. bewustwording 2. stimuleren van positief gedrag 3. sociale norm en sociale omgeving	WIN De Toegang JGZ VNN in samenwerking met scholen en verenigingen	2020-2024	€ 2.500
Doelstelling 4: Bewustwording alcoholgebruik bij volwassenen / ouderen.	Volwassenen Ouderen	Lokale toepassing van de campagne IkPas	Meer volwassenen en ouderen zijn zich bewust van eigen alcoholgebruik.	WIN De Toegang VNN	2020-2022	€ 10.000
		Moti - 55 ondersteuning bij risicovol alcoholgebruik	Ouderen krijgen hulp en begeleiding bij risicovol alcoholgebruik.	VNN huisarts	2020-2022	bestaand budget VNN

Thema 2 Meedoen, je betrokken voelen, jezelf kunnen redden, in balans zijn (eigen regie)						
Ambitie gemeente Noordenveld Meer inwoners in de gemeente Noordenveld die zich betrokken voelen bij hun naaste omgeving (ervaren voldoende eigen regie) Samen inzetten op voorkomen en tegengaan van vereenzaming/ (kinder)armoede in de gemeente Noordenveld						
Doelstelling	Doelgroep	Activiteit / interventie	Resultaat	Stakeholder	Tijdpad	Financiën jaarlijks
Doelstelling 1: 10 % afname van het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt.	Volwassenen Jongeren	Inzetten gesprekstool van positieve gezondheid. * bij bestaande contacten * aansluitend op de voorzieningen-wijzer	Op een effectieve manier mogelijkheden en problemen van de inwoner inzichtelijk maken. En inzicht te krijgen in de achterliggende vraag.	Toegang Huisartsen WIN	2020 - 2025	€ 5.000
Doelstelling 2: 10 % afname van het aantal inwoners dat onvoldoende regie ervaart.	Jongeren	Voorlichtingsbijeenkomsten * over het bespreekbaar maken van eenzaamheid * Mogelijkheid tot gebruik maken van ontmoetingsplekken	Signalering, bewustwording en afname van eenzaamheid.	WIN de Toegang	2020 - 2025	€ 2.500
	Volwassen Ouderen	Inzet Pilot "rondje koffie" * groepsinterventie die inzet op ontmoeting en zingeving	Inwoner ervaart een groter gevoel van zingeving en reductie van eenzaamheid.	WIN De Toegang Poh's, huisartsen Scholen	2020 - 2022	€ 4.500
	Jongeren	Voorlichting over mogelijke voorzieningen. * maatjes ondersteuning jongeren * jongeren coaching * schoolmaatschappelijk werk	Beschikbare voorzieningen zijn bekend bij jongeren.	Toegang WIN Poh's, huisartsen Scholen	2020 - 2022	€ 2.500
	Volwassenen	Grip en Glans Groepscurcus	Vergroten zelfredzaamheid. Deelnemers ervaren meer zelfmanagementvaardigheden (grip) en meer welbevinden (glans).	WIN De Toegang	2020-2022	€ 3.000
	Jongeren Ouderen	Generaties verbinden. Intergenerationele activiteiten stimuleren. * Ontmoeting tussen jong en oud	Verbinding tussen jong en oud	WIN Toegang	2020-2022	€ 5.000

Doelstelling	Doelgroep	Activiteit / interventie	Resultaat	Stakeholder	Tijdpad	Financiën jaarlijks
Doelstelling 2: 10 % afname van het aantal inwoners dat onvoldoende regie ervaart.	Jongeren Volwassenen Ouderen	Meer bekendheid van bestaande voorzieningen in Noordenveld door middel van een 'wijken safari'.	Voorzieningen beter bekend maken bij: * de professional * de inwoner	WIN De Toegang	2020-2022	€ 5.000
Doelstelling 3: Daling van het aantal huishoudens dat leeft in armoede met 10%.	Jongeren Volwassenen Ouderen	Pilot voorzieningenwijzer In gesprek gaan met 100 huurders over mogelijke besparingen	Verlaging van armoede en schuldsituaties bij de inwoners.	Toegang	2020 - 2025	bestaand budget
		Voorlichting over bestaande activiteiten / interventies				

Thema 3 Psychische gezondheid						
Ambitie gemeente Noordenveld Meer jongeren die zich geestelijk in balans voelen Meer inwoners die zich gesteund voelen bij ingrijpende gebeurtenissen						
Doelstelling	Doelgroep	Activiteit / interventie	Resultaat	Stakeholder	Tijdpad	Financiën jaarlijks
Doelstelling 1: Daling van het aantal indicaties voor psychosociale problematiek met 2%.	Jongeren Ouderen	Er wordt met dit onderwerp een combinatie gemaakt met leefstijl en vitaliteit (sport en bewegen) en daarin wordt cultuur ook meegenomen.	Meer jongeren hebben een beter sociaal-emotionele gezondheid in 2024	De Toegang en WIN in samenwerking met scholen en verenigingen.	2020 - 2023	€ 10.000
Doelstelling 2: Daling van het aantal inwoners met een risico op psychische gezondheid met 2%.		Voorlichtingsactiviteiten (bijv op scholen)	Veerkracht en weerbaarheid bij jongeren is vergroot			
Doelstelling 3: Daling van het aantal inwoners met een risico op een angststoornis of depressie met 2%.		Aansluiten bij landelijke campagnes * week van de gezondheid * week van de opvoeding				
Doelstelling 4: Daling van het aantal inwoners die onvoldoende regie ervaren met 2%.	Ouders Jongeren	De preventieve ondersteuningsmogelijkheden van het CIG worden onder de aandacht gebracht bij inwoners, en professionals * huisarts verwijst door naar CIG	Laagdrempelige ondersteuning bij ingrijpende gebeurtenissen (bijv (v)chtscheiding) * er wordt laagdrempeligheid ervaren als en een vraag is	De Toegang	2020 - 2021	€ 5.000
Doelstelling 5: Daling van het aantal kinderen die in de problemen komen door een (v) echtscheiding	Ouders Jongeren	* Implementatie taxatie - instrument KEES. Ondersteunt bij het in kaart brengen van vroege signalen van het ontstaan van een mogelijke (problematische scheiding)	Voorkomen dat echtscheidingen nadelige gevolgen voor kinderen hebben	De Toegang	2020 - 2023	€ 7.500
		* Ontwikkelen informatiebrochure echtscheiding (o.a. informatie over aanbod ouderschaps cursussen en aandacht voor goede relatie-cursussen)		De Toegang (CIG) Scholen	2020	bestaand budget

Thema 4 Overgewicht / voldoende bewegen						
Ambitie gemeente Noordenveld Trend van toename gezond gewicht bij alle leeftijdsgroepen doorzetten Het aantal inwoners van Noordenveld dat voldoende beweegt, conform de beweegnorm, blijft stijgen						
Doelstelling	Doelgroep	Activiteit / interventie	Resultaat	Stakeholder	Tijdpad	Financiën jaarlijks
Doelstelling 1: Het percentage jongeren met overgewicht en ondergewicht daalt met 3%.	Jongeren Volwassenen	Het programma JOGG verder uitrollen	Meer inwoners van Noordenveld hebben in 2025 een gezond gewicht	WiN / sportcoaches scholen sportverenigingen	2020 - 2025	bestaand budget
			In 2025 is het aantal jongeren en volwassenen dat voldoet aan de Nederlandse Norm gezond bewegen is gestegen.			
Doelstelling 2: Het aantal volwassenen en ouderen met overgewicht daalt met 3%.						
Doelstelling 3: Het aantal volwassenen en ouderen daalt met obesitas daalt met 2%.	Jongeren Volwassenen Ouderen	Bij nieuwe bestemmingsplannen is er aandacht voor bewegen in openbare ruimte	Een goed woon- en leefklimaat voor de inwoners	Gemeente	doorlopend	bestaand budget
Doelstelling 4: 75 % van de inwoners beweegt volgens de Nederlands beweegrichtlijn.	Jongeren	Het programma gezonde scholen verder uitrollen	In 2025 werkt de helft van de scholen in Noordenveld volgens de richtlijnen van een gezonde school.	WiN sportcoach scholen	2025	€ 5.000
	Jongeren Volwassenen Ouderen	Stimuleren van de gezonde sportkantine	In 2025 heeft de helft van sportkantines minimaal één Gezonde sportkantine certificaat.	WiN sportcoach verenigingen	2025	€ 2.500
	Jongeren Volwassenen	Onder de aandacht brengen van ketenaanpak gezond gewicht voor kinderen en volwassenen	Meer bekendheid over de ketenaanpak voor de inwoner met overgewicht en obesitas	De Toegang WiN	2025	€ 2.500

Gemeente Noordenveld

E-mail: postbus@gemeentennoordenveld.nl
WhatsApp: 06 – 10 10 11 48
Telefoonnummer: 050 – 5027222

Versie : mei 2020

G E M E E N T E



N O O R D E N V E L D